

MANEVİ ROTA TURİZM

TÜRKİSTAN

Seyahatnamesi

Ata Yurdumuzda Tarih, İlim ve İrfan

Günümüzü geçmişe götüren rotalar.

KÖKLERİMİZE YOLCULUK

TÜRKİSTAN
تورکستان

Seyahatnâme
سیاحتنامہ

HİVE • BUHARA • SEMERKAND • TAŞKENT • TÜRKİSTAN • OTRAR
خیوه بخارا سمرقند تاشقند تورکستان اوترار

İÇİNDEKİLER

- Önsöz— Bu kitapçık ve Türkistan üzerine
I. Türkistan: Dünü ve Bugünü— Konum, tarih, ülkeler, din ve miras
II. Pratik Rehber— Mutfak, para, çarşı, ziyaret adabı
III. Köklerimizizin İzinde— Hive, Buhara, Semerkand, Taşkent, Türkistan, Otrar
IV. Tasavvuf, Tarikat ve Dervişlik Nedir?
Ekler— Terimler sözlüğü, zaman çizelgesi, ileri okuma

Biz Kimiz?

Manevi Rota Turizm, TÜRSAB belgeli (A-2643) bir seyahat acentesidir. Kuruluş amacımız, İslam medeniyetinin ulaştığı bütün toprakları ve o coğrafyalarda bulunan İslam eserlerini ve alimlerin izlerini, helal yemek ve namaz hassasiyetiyle keşfe çıkmayı arzu eden misafirlerimize bu seyahatleri kolay kılmaktır. Seyahatlerimizi gittiğimiz bölgenin tarihi ve kültürel mirasının yanında, orada bulunan manevi ziyaretgahları da misafirlerimizle keşfetmektir.

Bu Kitapçığın Amacı

Elinizdeki metin yalnızca bir program dökümü değildir. Gezeceğiniz şehirlerin tarihini, ziyaret edeceğiniz makamları ve bu beldelerin Anadolu'ya uzanan ilim ve irfan bağıını önceden bilmeniz için hazırlandı. Otobüste yapılan kısa anlatımın yetmeyeceği yerde bu kitapçık kalıcı bir dayanak olsun; dönüşte de hafızanızda bir hatıra ve bir kaynak kalsın istedik.

Kısaca Türkistan

Bu turun adı boşuna “Köklerimize Yolculuk” değil. Çünkü Türk milletinin tarih, ilim, irfan ve medeniyet yürüyüşü bu kadim topraklarda şekillenmiştir. İmam Buhârî, İmam Mâtürîdî, Hoca Ahmed Yesevî ve Şâh-ı Nakşibend gibi büyüklerin mirası, Türkistan'dan Anadolu'ya taşınmış; millî ve manevî kimliğimizin temelini oluşturmuştur.

Bu coğrafyaya Türkistan, yani “Türklerin yurdu” denilmesi boşuna değildir. Semerkand, Buhara, Otrar ve Türkistan; sıradan gezi durakları değil, Türk milletinin hafızasını, ruhunu ve medeniyet ülküsünü yaşatan kutlu ata yurtlarıdır.

I. Türkistan: Dünü ve Bugünü

Konum ve Coğrafya

Türkistan, Orta Asya'nın kalbidir. Türkistan: Kazakistan, Özbekistan, Kırgızistan, Türkmenistan, Tacikistan, Doğu Türkistan ülkelerini kapsar. Bu yolculuk iki ülkeyi kapsar: güzergâhın büyük kısmının geçtiği Özbekistan ve kuzeydeki Kazakistan. Bölge, denizlere uzak; bozkırlar, çöller ve bu kuraklığın ortasında hayat veren vahalar üzerine kuruludur.

Tarihî adı Mâverâünnehir'dir; "nehirin ötesi" demektir. Kastedilen iki nehir, Ceyhun (Amuderya) ve Seyhun (Siriderya)'dır. Aralarındaki verimli topraklar, İpek Yolu'nun da geçtiği bu bölgeyi asırlarca bir ticaret, ilim ve medeniyet merkezi yaptı. Hive, Buhara ve Semerkand bu yolun üzerindeki inci gibi şehirlerdir.

Kısa Tarih: İlmin Altın Çağında Bugüne

İslam bu topraklara 8. yüzyılda ulaştı ve kısa sürede kök saldı. 9.–10. yüzyıllarda Buhara merkezli Sâ mânîler döneminde bölge bir ilim cennetine döndü; İmam Buhârî ve İmam Mâtürîdî bu çağın ürünüdür. Ardından gelen Karahanlılar, İslamiyet'i devlet düzeyinde benimseyen ilk büyük Türk hanedanlarından biri olarak Türk-İslam tarihinin şekillenmesinde önemli rol oynadı.

1220'de Cengiz Han'ın istilasına şehirleri yıkıldı; ama topraklar yeniden dirildi. 14. yüzyılda Emir Timur, Semerkand'ı dünyanın en görkemli başkentine çevirdi. Torunu Uluğ Bey ise bir hükümdar olduğu kadar bir astronomdu; Semerkand'daki rasathanesi çağını aştı.

Sonraki yüzyıllarda bölge Buhara, Hive ve Hokand hanlıkları arasında bölündü. 19. Yüzyılda Çarlık Rusyası, ardından Sovyet idaresi geldi; bu dönemde camiler kapatıldı, tekkeler susturuldu, din ağır bir baskı altında yaşadı. 1991'de bağımsızlıkla birlikte bu topraklar mâzisine yeniden kavuştu; türbeler onarıldı, ziyaret yolları yeniden açıldı.

I. Türkistan: Dünü ve Bugünü

Nüfus, Din ve Miras

Özbekistan yaklaşık 36 milyon nüfusuyla Orta Asya'nın en kalabalık ülkesidir. Halkın büyük çoğunluğu Türk kökenli Özbeklerden oluşur; Tacikler, Kazaklar ve başka topluluklar da yaşar. Kazakistan tarafında ziyaret edilen Türkistan şehri ise Kazak Türklerinin manevî merkezlerindendir.

Din, Sünnî ve Hanefî çizgidedir; itikadda ise bu toprakların kendi evladı olan Mâtürîdî mektebine bağlıdır. Yani buranın insanı, bizim mezhep ve itikad geleneğimizin aynısını paylaşır. Sovyet baskısından sonra dinî hayat güçlü bir şekilde yeniden canlanmıştır.

Bugünkü Türkistan

- **Şehirler:**

Taşkent (Özbekistan'ın başkenti), Semerkand, Buhara, Hive; Kazakistan'da Yesi/Türkistan ve Otrar.

- **Diller:**

Özbekçe ve Kazakça (ikisi de Türk dili); Rusça hâlâ yaygın olarak konuşulur.

- **Para:**

Özbekistan'da som, Kazakistan'da tenge. Dolar ve euro kolayca bozdurulur.

- **Saat:**

Saat dilimi Türkiye'den iki saat ileridir (Özbekistan GMT+5).

Türkistan Mutfağı

Palov (Özbek Pilavı)

milletin baş tacı

Pirinç, havuç, et ve kuru üzümle kazanda pişen Özbek pilavı, bir yemek değil bir törendir. Her şehrin, hatta her ailenin kendi tarifi vardır. Buhara'da katılacağınız o tarihî ev sofrası, bu geleneğin en güzel örneklerinden biri olacak.

Şaşlık, Manti ve Lagman

sofranın gedikleri

Şaşlık, közde pişen şiş kebaptır. Manti bizim mantımızın iri ve buğulama hâli; lagman ise el çekmesi erişteyle yapılan, et ve sebzeli doyurucu bir yemektir. Yanında ince, yuvarlak "non" ekmeği eksik olmaz.

Çay ve Tatlılar

misafirliğin dili

Yeşil çay (kök çay) günün her saatinin içeceği; sohbet onunla açılır. Tatlı tarafında helva, çeşit çeşit kuruyemiş ve ballı hamur işleri sizi bekler.

Samsa

fırından yükselen gelenek

İncecik hamurun içine et, soğan ve baharat konularak tandırda ya da taş fırında pişirilen samsa, Özbek mutfağının en sevilen lezzetlerinden biridir. Dışı çıtır, içi sulu olan bu geleneksel hamur işi, özellikle çay saatlerinde ve yolculuk molalarında sofraların vazgeçilmezidir.

Ziyaret Adabı

Bu yolculukta türbeler, camiler ve halvethaneler gireceğiniz mekânların başında gelir. Birkaç incelik ziyaretinizi güzelleştirir:

- Mümkünse abdestli girin; içeride sesinizi alçaltın. Türbe bir tefekkür ve dua yeridir.
- Fotoğraf çekmeden önce çevrenize ve uyarılara dikkat edin.
- Her makamda bir Fâtiha okuyun. Asıl mesele, o zatın hâlinden gönlünüze bir şey almaktır.

III. Köklerimizde İzinde

Ulaşım ve Çarşı

Şehirler arası bütün transferler tur kapsamında, özel araçlarla yapılır. Taşkent'te metro başlı başına bir gezi durağıdır: istasyonlar âdeta yer altı sarayı gibi işlenmiştir. Ayriyeten tur sonrasında boş vakitlerinizde ulaşımında kullanmak amaçlı Yandex Go en çok kullanılan uygulamalardan biridir.

- Chorsu Çarşısı (Taşkent): Türkistan'ın rengini, kokusunu ve sesini bir arada bulacağınız kubbeli tarihî pazar.
- El sanatları: Buhara ve Hive, ipek ve atlas kumaş, suzani işlemleri, çini-seramik, bakır ve Buhara bıçakları için en iyi yerlerdir.
- Hediye fikirleri: ipek eşarp, el dokuması halı-kilim, seramik, minyatür ve kuruyemiş.

Pratik Bilgiler

Kıyafet ve Ziyaret

hem sıcağa hem edebe

Türkistan coğrafyası yazsın sıcak kışın soğuk bir iklime sahiptir. Gidilen mevsime göre giyinilmesi icab eder. Türbe ve camilerde tesettüre uygun, omuz ve bacakları örten kıyafet gerekir. Hanımlar için bir başörtüsü yanınızda olsun.

Para, Su, İletişim

günlük hayat

Yanınızda bir miktar dolar veya euro nakit bulundurun; yerinde soma çevirebilirsiniz. Yalnızca kapalı şişe su için. Yerel SIM kart ve otel Wi-Fi'ı yaygındır. Helal gıda yaygın olmakla birlikte güvenilir işletmeler tercih edilmelidir.

III. Köklerimizde İzinde

Hive — Surların Ardındaki Masal

İçan Kale ve Hive

açık hava müzesi · UNESCO

Yaklaşık iki bin beş yüz yıllık Hive'nin kalbi, surlarla çevrili iç şehir İçan Kale'dir; baştan sona bir açık hava müzesi gibidir. Ata Darvaza kapısından girer, şehrin sembolü olan kısa ve tıknaz Kalta Minar'ı, Muhammed Emin Han ve Muhammed Rahim Han medreselerini, Köhne Ark sarayını görürsünüz.

İki yüzden fazla oymalı ahşap sütunuyla Cuma Camii, bu şehrin en etkileyici yapılarından. Dar sokaklarında yürürken zamanın durduğunu hissedersiniz.

Pehlivan Mahmud Türbesi

şairlerin ve pehlivanların pîri

Hive'nin manevî kalbidir. Pehlivan Mahmud; hem büyük bir güreşçi, hem kürkçü bir esnaf, hem de derin bir şair ve gönül adamıydı. Halk onu asırlardır şehrin koruyucu velîsi bilir. Türbesi, gücün ve tevâzunun bir arada olabileceğini hatırlatır.

III. Köklerimizizin İzinde

Buhara — Kubbetü'l-İslâm, İlmin Kubbesi

Buhara'ya "Buhârâ-yı Şerîf" ve "İslâm'ın kubbesi" derler. İmam Buhârî'nin memleketi, Nakşibendî yolunun ise ana ocağıdır. Her taşında tanıdık bir hatıra vardır.

Nakşibendî Altın Silsile

Hâcegân yolunun pîrleri · Buhara ve çevresi

Bu yolculuğun belki de en derin durağı burasıdır. Nakşibendî yolunun "altın silsilesini" oluşturan pîrleri, sırasıyla türbelerinde ziyaret edersiniz: Abdülhâlik-ı Gücdüvânî, Ârif-i Rîvgerî, Mahmûd İncîr-i Fağnevî, Ali Râmitenî, Muhammed Baba Semmâsî, Emîr Külâl ve nihayet Şâh-ı Nakşibend Muhammed Bahâeddin. Bu pîrlerin ortak bir sırrı vardı: hepsi birer esnaftı. Kimi dokumacı, kimi çömlekçi, kimi bağcı. Yollarının özeti "el karda gönül yarda" (dil be-yâr, dest be-kâr) sözünde saklıdır: çarşının ortasında, iş güç içinde, ama kalp daima Allah ile. Gösterişsiz, sessiz zikri (hafî zikir) esas alan bu yol, tam da bu yüzden mahviyetin, yani kendini görmemenin mektebidir.

Şâh-ı Nakşibend Muhammed Bahâeddin (k.s.)

yolun adını aldığı pîr · 1318–1389

Buhara yakınlarındaki Kasr-ı Ârifân'da doğdu ve burada medfun oldu. Kendisinden sonra bu tasavvuf yolu Nakşibendiyye adıyla anılarak Orta Asya'dan Anadolu'ya ve Hindistan'a kadar yayıldı. Sessiz zikir, sünnete bağlılık ve "Gönül Hak'ta, el işte" anlayışı bu yolun temelini oluşturdu. Türbesi bugün de gönül ehlinin ziyaret ettiği önemli bir maneviyat merkezidir.

III. Köklerimizizin İzinde

İsmail Sâ mânî Türbesi

tuğladan bir şaheser · 9.-10. yüzyıl

Orta Asya'nın ayakta kalan en eski İslam yapılarından biridir. Hiç sırlı çini kullanılmadan, yalnızca tuğlanın diziliş sanatıyla örülen duvarları, günün her saatinde farklı bir ışık oyunu sunar. Cengiz istilasından da kurtulan bu bin yıllık eser, bir mühendislik ve estetik harikasıdır.

Poi Kalon ve Buhara'nın Taş Hafızası

minare, cami, medrese

1127'de Karahanlılar döneminde dikilen Minare-i Kalon), yüzyıllarca şehrin en yüksek yapısıydı; rivayete göre Cengiz Han bile önünde durup ona dokunmamıştır. Yanındaki Kalyan Camii ve karşısındaki medrese ile bir bütün oluşturur. Bolo Havuz Camii ve Lebi Havuz meydanı da şehrin bu taş hafızasını tamamlar.

III. Köklerimizde İzinde

Semerikand — Doğ'u'nun Masalı

Şairlerin "Doğ'u Masalı" diye andığı Semerikand, hem bir medeniyet başkenti hem de köklerimizde iki büyük imamının şehridir.

İmam Buhârî (r.a.)

hadis ilminin zirvesi · 194–256 / 810–870

Sünnî dünyanın Kur'an'dan sonra en güvenilir kitabı sayılan Sahîh-i Buhârî'nin sahibidir. Buhara'da doğdu; yüz binlerce hadis arasından, en sağlam yöntemle seçtiklerini bu esere aldı. Titizliği ve takvâsı darbimesel olmuştur.

Semerikand yakınındaki Hartang'da vefat etti. Uzun yıllar sonra yeniden ihyâ edilen türbe ve külliyesi, bugün bu yolculuğun en kıymetli duraklarından biridir. Onun huzurunda durmak, hadis ilminin kaynağında durmaktır.

İmam Mâtürîdî (r.a.)

itikadımızın kurucusu · vefatı 333 / 944

Ehl-i sünnetin iki büyük itikad mektebinden birinin, Mâtürîdiyye'nin kurucusudur. Türklerin ve Hanefîlerin büyük çoğunluğu, iman esaslarını asırlardır onun çizdiği çerçeveden öğrenir. Yani bugün Anadolu'da öğretilen itikadın temeli, doğrudan bu Semerikandlı imama dayanır.

Aklı ve nakli dengeleyen yöntemiyle, İslam'ı hem sağlam hem de akla hitap eden bir zeminde açıklamıştır. Türbesi, "köklerimiz" derken tam olarak neyi kastettiğimizin en açık cevabıdır.

III. Köklerimizden İzinde

Ubeydullah-ı Ahrâr ve Şâh-ı Zinde

Nakşibendî pîri ve ilk İslam izleri

Ubeydullah-ı Ahrâr (1404–1490), Semerkand'ın en nüfuzlu Nakşibendî şeyhlerindendi; devlet adamlarını dahi yönlendiren, hizmeti esas alan bir gönül önderiydi.

Şâh-ı Zinde ise dar taş sokaklara dizilmiş türbelerden oluşan bir külliye'dir.

Merkezinde, rivayete göre bu topraklara İslam'ı ilk getirenlerden,

Peygamberimizin amcası Abbâs'ın oğlu Kusem bin Abbâs'ın türbesi bulunur.

Timur'un Semerkand'ı

Gûr-i Emîr, Registan, Bibi Hanım, Uluğ Bey

Emir Timur'un türbesi Gûr-i Emîr, altın işlemeli kubbesiyle bir sanat şaheseridir; torunu, astronom hükümdar Uluğ Bey de burada yatar. Registan Meydanı'nda üç büyük medrese — Uluğ Bey, Şîr-Dâr ve Tillâ-Kârî — karşınıza bir ihtişam duvarı gibi çıkar.

Timur'un yaptırdığı devasa Bibi Hanım Camii, çağının en büyük mabetlerindendi. Uluğ Bey Rasathanesi ise bu şehrin yalnızca güce değil, ilme de nasıl değer verdiğinin kanıtıdır.

III. Köklerimizizin İzinde

Taşkent — Kadîm Şehrin Modern Yüzü

Hazret-i İmam Külliyesi

Barak Han, Tilla Şeyh, Kaffâl Şâşî ve Osman Mushafı

Taşkent'in manevî merkezidir. Barak Han Medresesi, Tilla Şeyh Camii ve büyük Şâfiî âlim Kaffâl-ı Şâşî'nin (vefatı 976) türbesi bu külliye de bir aradadır. Buranın en kıymetli emaneti ise dünyanın en eski Kur'an nüshalarından biri kabul edilen, Hz. Osman'a nisbet edilen mushaftır. Bir sayfasının önünde durmak bile, İslam'ın ilk asrına dokunmak gibidir.

Kökeldaş Medresesi, Metro ve Chorsu

şehrin nabzı

16. yüzyıldan kalma Kökeldaş Medresesi, bugün de dinî eğitimin canlı bir merkezidir. Ardından dünyanın en süslü metro istasyonlarından bazılarını gezer, günü Türkistan'nın renkli Chorsu Çarşısı'nda tamamlarsınız.

III. Köklerimizde İzinde

Yesi ve Otrar — Bozkırın Pîri

Aslan Baba Türbesi (Otrar)

yolun ilk durağı

Kadim Otrar yakınlarında bulunan türbe, Ahmed Yesevî'nin ilk mürşidi kabul edilen Aslan Baba'ya aittir. Rivayete göre Aslan Baba, Hz.

Peygamber'den kendisine emanet edilen hurmayı asırlar sonra Sayram'da henüz çocuk olan Ahmed Yesevî'ye ulaştırmış ve onu manevî terbiyesine almıştır. Bu sebeple Türkistan'da, Ahmed Yesevî'ye giden yolun önce Aslan Baba'nın huzurundan geçtiğine inanılır.

Hoca Ahmed Yesevî (k.s.)

Pîr-i Türkistan · vefatı 562 / 1166

Hoca Ahmed Yesevî, Türklerin İslam'ı kendi dili ve kültürü içinde benimsemesinde en etkili isimlerden biridir. Arapça ve Farsçanın ilim dili olduğu bir dönemde halka Türkçe seslenmiş, hikmetleriyle Türkçeyi bir irfan dili hâline getirmiştir. Bu şiirlerin toplandığı Dîvân-ı Hikmet, Türk-İslam düşüncesinin temel eserlerinden biridir.

Kurucusu olduğu Yeseviyye yolu, Türk töresiyle İslam ahlakını buluşturmuş; yetiştirdiği dervişler Anadolu ve Balkanların manevî dünyasına yön vermiştir. Emir Timur'un yaptırdığı görkemli türbesi ile yeraltı halvetanesi, bugün Türk dünyasının en önemli maneviyat duraklarından. Yesevî'yi anlamak, Türkistan'ı ve kendi köklerimizi anlamaktır.

Tasavvuf ve Tarikat

Tasavvuf, İslam'ın "ihşan" boyutudur: Allah'ı görüyormuşçasına bir kulluk bilincini hayatın merkezine koymaktır. Özü, İslam ahkâmını muhabbet ve şevk ile amel edip, kalbi temizlemektir; kibri ve dünya hırsını söküp yerine tevâzu, sabır ve muhabbet koymaktır. Sahih tasavvuf, baştan sona Kur'an ve sünnetin sınırları içindedir.

Tarikat ve Derviş

Tarikat "yol" demektir: bu iç arınmayı, tecrübeli bir rehber (mürşid) eşliğinde ve belli bir usulle yürütme yöntemidir. Bir tarikatı ayakta tutan şey silsiledir: hocadan hocaya, Hz. Peygamber'e kadar uzanan kesintisiz manevî zincirdir. Buhara'da ziyaret ettiğiniz "altın silsile" tam da budur.

Derviş ise bu yola gönül vermiş taliptir. Nakşibendî pîrlerinin gösterdiği gibi, dervişlik köşeye çekilmek değil; çarşının, işin, hayatın içinde kalıp gönlü Hak ile tutmaktır. "Dil be-yâr, dest be-kâr": el karda, gönül yarda.

Peki Neden Türkistan?

Çünkü Türkistan, Türk milletinin yalnızca ata yurdu değil; İslam'la yoğrulmuş büyük bir medeniyet kurduğu ana coğrafyadır. Türkçe burada bir irfan dili hâline gelmiş, Hoca Ahmed Yesevî'nin hikmetleriyle bozkırdan obalara, şehirlerden gönüllere ulaşmıştır. Türk'ün töresi, mücadele ruhu ve teşkilatçılığı; İslam'ın ahlakı, ilmi ve maneviyatıyla bu topraklarda birleşmiştir.

Türkistan'da yetişen âlimler, mutasavvıflar ve alperenler bu birikimi Anadolu'ya ve Balkanlar'a taşımış; Türk-İslam medeniyetinin temelini oluşturmuştur. Bu yüzden Türkistan yolculuğu, yabancı bir coğrafyayı gezmek değil; Türk milletinin hafızasına, diline, inancına ve kendi öz köklerine dönmektir.

Terimler Sözlüğü

Mâverâünnehir:

"Nehrin ötesi"; Ceyhun ve Seyhun nehirleri arasındaki tarihî bölge (bugünkü Özbekistan çevresi).

Hâcegân:

Yûsuf Hemedânî ve Abdülhâlik Gücdüvânî ile şekillenen, Nakşibendîliğin kökündeki Orta Asya tasavvuf yolu.

Silsile-i Saadet:

Mürşidden mürşide Hz. Peygamber'e uzanan manevî zincir; "altın silsile" de denir.

Hafî / Cehrî Zikir:

Hafî: içten, sessiz zikir. Cehrî: sesli zikir. Nakşibendî yolu hafî zikri esas alır.

Hikmet:

Ahmed Yesevî'nin Türkçe söylediği, halkı irşad eden şiirlere verilen ad (Dîvân-ı Hikmet).

Halvethane:

Bir velînin inzivâyâ çekilip ibadet ve tefekkürle vakit geçirdiği mekân.

Medrese:

Dinî ve fennî ilimlerin okutulduğu eğitim kurumu.

Külliye:

Cami, türbe, medrese gibi yapıların bir arada bulunduğu bütün.

Pîr:

Bir tarikatın kurucusu ya da yolun büyüğü sayılan mürşid.

Kısa Zaman Çizelgesi

9.-10. yy	Sâmânîler döneminde Buhara bir ilim merkezi olur.
256/870	İmam Buhârî'nin vefatı (Sahîh-i Buhârî).
333/944	İmam Mâtürîdî'nin vefatı; Ehl-i sünnet itikadının sistemleşmesi.
10. yy	Karahanlılar: İslamiyet'i benimseyen ilk büyük Türk hanedanlarından biri.
1127	Buhara'daki Minare-i Kalyan dikilir.
562/1166	Hoca Ahmed Yesevî'nin vefatı (Pîr-i Türkistan).
1220	Cengiz Han'ın istilası.
791/1389	Şâh-ı Nakşibend'in vefatı; Nakşibendiyye'nin doğuşu.
14.-15. yy	Timur ve Uluğ Bey: Semerkand'ın altın çağı.
19.-20. yy	Rus ve Sovyet dönemi; din baskı altında.
1991	Bağımsızlık; türbe ve ziyaret yollarının yeniden açılışı.

Köklerimiz Üzerine Bir Not

Bu yolculuğun neden "Köklerimize Yolculuk" olduğunu, dört isim en açık şekilde anlatır. Hadiste İmam Buhârî, itikadda İmam Mâtürîdî, fıkıhta bu toprakların beslediği Hanefî çizgi, tasavvufta Ahmed Yesevî ve Şâh-ı Nakşibend.

Bugün Anadolu'da kıldığımız namaz, okuduğumuz ilmi hal, tuttuğumuz itikad ve sürdüğümüz gönül yolu; hepsi bu dört sütun üzerinde durur ve hepsinin kaynağı Mâverâünnehir'dir. Bu topraklara gitmek, bir soy ağacının köküne dokunmaktır. Ölçümüz Ehl-i sünnet, niyetimiz vefâdır.

İleri Okuma

- Hoca Ahmed Yesevî — Dîvân-ı Hikmet: Türkçe irşadın ilk büyük eseri.
- İmam Buhârî — Sahîh-i Buhârî: Sünnî dünyanın en güvenilir hadis kaynağı.
- İmam Mâtürîdî — Kitâbü't-Tevhîd: Ehl-i sünnet itikadının temel eserlerinden.

Kaynak ve Hazırlık Notu

Bu kitapçık; Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi (TDV DİA) başta olmak üzere klasik menâkıb-tabakât literatürü ve güvenilir tarih kaynaklarına dayanılarak hazırlanmıştır. Tarihler yaygın kabul gören hicrî/milâdî karşılıklarıyla verilmiştir; silsiledeki bazı pîrlerin doğum-vefat tarihleri kaynaklarda farklılık gösterebilir.

Yerel türbe ve makamlara dair ihtilaflı rivayetler, kesin bilgi olarak değil; kaynaklarda ve yerel gelenekte aktarıldığı şekliyle değerlendirilmelidir.